

**DIRECTIVE 2003/4/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND
OF THE COUNCIL OF 28 JANUARY 2003 ON PUBLIC ACCESS TO
ENVIRONMENTAL INFORMATION AND REPEALING COUNCIL
DIRECTIVE 90/313/EEC**

**DIREKTIVA EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVETA 2003/4/EC
OD 28. JANUARA 2003. GODINE O JAVNOM PRISTUPU
INFORMACIJAMA O ŽIVOTNOJ SREDINI I UKIDANJU
DIREKTIVE SAVETA 90/313/EEC**

**Direktiva Evropskog Parlamenta i Saveta 2003/4/EC
od 28. januara 2003. godine o javnom pristupu
informacijama o životnoj sredini i ukidanju Direktive Saveta
90/313/EEC**

EVROPSKI PARLAMENT I SAVET EVROPSKE UNIJE,

imajući u vidu Ugovor o osnivanju Evropske zajednice i, posebno, član 175(1);

imajući u vidu predlog Komisije¹;

imajući u vidu mišljenje Ekonomskog i socijalnog komiteta²;

imajući u vidu mišljenje Komiteta regiona³;

delujući u skladu sa postupkom propisanim u članu 251 Ugovora⁴ u svetlu zajedničkog teksta koji je 08. novembra 2002. godine odobrio Komitet za mirenje;

pošto:

- (1) sve veća dostupnost informacija o životnoj sredini i širenje tih informacija doprinosi povećanom poznavanju materije koja se odnosi na životnu sredinu, slobodnoj razmeni gledišta, efikasnijem učešću javnosti u procesu odlučivanja u oblasti zaštite životne sredine i, konačno, boljoj životnoj sredini;
- (2) Direktiva Saveta 90/313/EEC od 7. juna 1990. godine, o slobodnom pristupu informacijama o životnoj sredini⁵ predstavljala početak procesa promena u načinu

¹ OJ C 337 EC, 28.11.2000, str. 156 i OJ C 240 E, 28.8.2001, str. 289.

² OJ C 116, 20.4.2001, str. 43.

³ OJ C 148, 18.5.2001, str. 9.

⁴ Stav Evropskog parlamenta od 14. marta 2001. godine (OJ C 343, 5.12.2001, str. 165), Opšti stav Saveta od 28. januara 2002. godine (OJ C 113 E, 14.5.2002, str. 1) i Odluka Evropskog parlamenta od 30. maja 2002. godine (koja još nije objavljena u Službenom listu EU). Odluka saveta od 16. decembra 2003. I Odluka Evropskog parlamenta od 18. decembra 2002.

⁵ OJ L 158, 23.6.1990, str. 56.

DIREKTIVA EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVETA 2003/4/EC OD 28. JANUARA 2003. GODINE O
JAVNOM PRISTUPU INFORMACIJAMA O ŽIVOTNOJ SREDINI I UKIDANJU DIREKTIVE SAVETA 90/313/EEC

na koji javni organi pristupaju pitanju otvorenosti i transparentnosti, utvrđujući mere za obezbeđenje prava javnosti na pristup informacijama koje se odnose na životnu sredinu koji bi trebalo razvijati i nastaviti. Ova Direktiva poboljšava postojeću dostupnost informacija koja je omogućena Direktivom 90/313/EEC;

- (3) se članom 8. te Direktive od država članica zahteva da izveštavaju Komisiju o stečenim iskustvima, na osnovu čega je Komisija dužna da sačini izveštaj za Evropski parlament i Savet u koji treba uvrstiti i sve one predloge za reviziju pomenute Direktive koje Komisija bude smatrala umesnim;
- (4) su u izveštaju predviđenom članom 8. te Direktive identifikovani konkretni problemi na koje se nailazi u njenoj praktičnoj primeni;
- (5) je dana 25. juna 1998. Evropska zajednica potpisala Konvenciju UN/ECE o pristupu informacijama, učešću javnosti u procesu odlučivanja i pravu na pravdu u pitanjima koja se odnose na životnu sredinu ("Aarhuska konvencija"). Stoga se odredbe prava Zajednice moraju usaglasiti sa tom Konvencijom s obzirom na njeno potpisivanje od strane Evropske zajednice;
- (6) je u interesu veće transparentnosti celishodnije zameniti Direktivu 90/313/EEC, nego izvršiti njene izmene i dopune, kako bi na taj način zainteresovane strane došle do jedinstvenog, jasnog i usaglašenog zakonskog teksta propisa;
- (7) razlike u propisima koji su na snazi u državama članicama koji se odnose na dostupnost informacija o životnoj sredini koje se nalaze u posedu javnih organa, mogu stvoriti nejednakost u okviru Zajednice kad je reč o dostupnosti takvih informacija ili o uslovima u sferi konkurencije;
- (8) je potrebno obezbediti da svako fizičko ili pravno lice ima pravo pristupa informacijama koje se odnose na životnu sredinu, a nalaze se u posedu javnih organa, i to bez potrebe da se pri tome izjašnjavaju koji je njihov interes za to;
- (9) je takođe potrebno obezbediti da javni organi omoguće pristup i šire u javnosti informacije o životnoj sredini u najvećoj mogućoj meri, i to posebno putem savremenih informacionih i komunikacionih tehnologija. Razvoj ovih tehnologija treba imati u vidu prilikom izveštavanja o primeni i prilikom preispitivanja ove Direktive;
- (10) definiciju pojma "informacija o životnoj sredini" treba pojasniti kako bi obuhvatila svaki oblik informacija o stanju životne sredine, o faktorima, merama ili aktivnostima koji utiču, za koje postoji mogućnost da utiču na životnu sredinu ili koje su namenjene njenoj zaštiti, o analizi troškova i koristi i ekonomskim analizama primenjenim u okviru tih mera ili aktivnosti kao i informacije o stanju zdravlja ljudi i bezbednosti, uključujući i kontaminaciju lanca ishrane, uslove života ljudi, kulturne spomenike i izgrađene objekte, u meri u kojoj su oni izloženi, ili mogu biti izloženi uticaju bilo kojih od tih pojava;

DIREKTIVA EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVETA 2003/4/EC OD 28. JANUARA 2003. GODINE O
JAVNOM PRISTUPU INFORMACIJAMA O ŽIVOTNOJ SREDINI I UKIDANJU DIREKTIVE SAVETA 90/313/EEC

- (11) treba uvažiti princip izložen u članu 6. Ugovora, prema kome zahtevi koji se odnose na zaštitu životne sredine treba da budu obuhvaćeni definicijom i uključeni u sprovođenje politike i ostvarenje aktivnosti Zajednice. Definiciju pojma "javnih organa" treba proširiti kako bi obuhvatila i organe vlade ili druge javne organe na nacionalnom, regionalnom ili lokalnom nivou, bez obzira na to imaju li oni ili nemaju specifične nadležnosti u oblasti životne sredine. Definiciju treba proširiti i tako da ona obuhvati i druga lica ili tela koji obavljaju javne funkcije u oblasti životne sredine u skladu sa nacionalnim pravom, kao i druga lica ili organe koji deluju pod njihovom kontrolom i imaju javne nadležnosti ili funkcije koji se odnose na životnu sredinu;
- (12) informacije o životnoj sredini koje u fizičkom smislu čuvaju drugi organi u ime javnih organa vlasti treba takođe da budu obuhvaćene ovom Direktivom;
- (13) informacije o životnoj sredini treba da budu stavljene na raspolaganje podnosiocima zahteva što je pre moguće i u okviru razumnog roka i uz poštovanje vremenskog roka koji navede podnosilac zahteva;
- (14) javni organi treba da učine dostupnim informacije o životnoj sredini u formi ili formatu koji zahteva podnosilac zahteva, ako one već nisu dostupne javnosti u nekom drugom formatu ili formi, ili je realno učiniti ih dostupnim u nekom drugom formatu ili formi. Osim toga, od javnih organa treba zahtevati da ulože sve realne napore da informacije koje se odnose na životnu sredinu čuvaju sami ili da se one čuvaju u njihovo ime u formama ili formatima koje je moguće lako reprodukovati i učiniti dostupnim elektronskim sredstvima;
- (15) države članice treba da odrede praktične aranžmane u skladu sa kojim se ovakve informacije efikasno mogu dobiti. Ovi aranžmani moraju garantovati dostupnost informacija na efikasan i lak način i postepenu dostupnost informacija javnosti putem mreže javnih telekomunikacija, uključujući i javno dostupne spiskove javnih organa vlasti i registre ili spiskove informacija koje se odnose na životnu sredinu koje ti organi čuvaju sami ili se one čuvaju u njihovo ime;
- (16) pravo na informisanje znači da obelodanjivanje informacija treba da bude opšte pravilo i da javni organi moraju imati mogućnost da odbiju zahtev za informacijama o životnoj sredini u specifičnim i jasno definisanim slučajevima. Osnov za odbijanje treba tumačiti na restriktivan način, pri čemu javni interes kome ovakav uvid u informacije služi, treba da se odmeri u odnosu na interes kome se služi odbijanjem uvida. Razlozi odbijanja treba da se saopšte podnosiocu zahteva u roku utvrđenom ovom Direktivom;
- (17) javni organi treba da omogućе delimičan pristup informacijama o životnoj sredini tamo gde je moguće izdvojiti pojedinu informaciju koja spada u izuzetke u odnosu na ostale tražene informacije;
- (18) javnim organima treba omogućiti da naplaćuju pružanje informacija o životnoj sredini, ali naknada za takve usluge treba da bude razumna. To podrazumeva da, po pravilu, naknade ne smeju da premašuju stvarne troškove izrade predmetnog

DIREKTIVA EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVETA 2003/4/EC OD 28. JANUARA 2003. GODINE O
JAVNOM PRISTUPU INFORMACIJAMA O ŽIVOTNOJ SREDINI I UKIDANJU DIREKTIVE SAVETA 90/313/EEC

materijala. Slučajevi u kojima će se zahtevati avansno plaćanje treba da budu ograničeni. U posebnim slučajevima, kad javni organi pružaju informacije o životnoj sredini na komercijalnoj osnovi i kada je to potrebno kako bi se garantovao kontinuitet prikupljanja i objavljivanja tih informacija, naknada u visini tržišne vrednosti se smatra razumnom. U ovim slučajevima može se zahtevati i avansno plaćanje. Potrebno je objaviti cenovnik naknada i on treba da bude dostupan svima koji informacije traže, zajedno sa informacijama o uslovima pod kojima se naknada može naplatiti ili se od nje odustati;

- (19) podnosiocu zahteva treba dati mogućnost upravnog ili sudskog preispitivanja činjenja ili nečinjenja javnih organa u vezi sa njihovim zahtevom;
- (20) javni organi treba da teže garantovanju da će kad oni pripremaju, ili kada se informacije pripremaju u njihovo ime, one biti obuhvatne, tačne i uporedive. Pošto je to važan faktor u proceni kvaliteta dostavljene informacije metod koji je korišćen za prikupljanje informacija treba takođe, na zahtev, da bude obelodanjen;
- (21) u cilju povećanja stepena obaveštenosti javnosti o pitanjima u vezi sa životnom sredinom i, na taj način, poboljšanja zaštite životne sredine, javni organi treba na prikladan način da stave na uvid i šire informacije o životnoj sredini koje su od značaja za njihove funkcije, a posebno putem raspoložive telekomunikacione i/ili elektronske tehnologije;
- (22) ova Direktiva treba da bude podvrgnuta proceni svake četiri godine od njenog stupanja na snagu, na osnovu stečenih iskustava i nakon podnošenja odgovarajućih izveštaja od strane država članica i mora biti podvrgnuta reviziji na osnovu takve procene. Komisija treba da podnese izveštaje o oceni Evropskom Parlamentu i Savetu;
- (23) se ciljevi ove Direktive ne mogu u potpunosti ostvariti pojedinačno u državama članicama, a mogu se bolje realizovati na nivou Zajednice, Zajednica može usvojiti mere, u skladu sa principom subsidijarnosti utvrđenom u članu 5. Ugovora. Ova Direktiva ograničena je na onaj minimum koji je potreban da bi se ti ciljevi postigli i ne proteže se izvan onoga što je u tom smislu potrebno, u skladu sa principom proporcionalnosti, kako je to utvrđeno tim članom;
- (24) odredbe ove Direktive neće uticati na pravo država članica da održavaju ili uvode mere koje obezbeđuju širu dostupnost informacija u odnosu na onu koja se traži ovom Direktivom;

USVOJILI SU OVU DIREKTIVU:

Član 1.

Ciljevi

Ciljevi ove Direktive su:

- a) garantovanje prava pristupa informacijama o životnoj sredini koje poseduju javni organi, ili koje se čuvaju u njihovo ime, ustanovljavanje osnovnih uslova i rokova za vršenje tog prava i praktični aranžmani za njihovo sprovođenje;
- b) obezbeđenje da informacije koje se odnose na životnu sredinu budu, u vidu redovne aktivnosti, dostupne i saopštavane javnosti, kako bi se ostvarila najšira moguća dostupnost i širenje informacija o životnoj sredini u javnosti. U tu svrhu će se posebno podržavati korišćenje savremenih kompjuterskih i telekomunikacionih i/ili elektronskih tehnologija, tamo gde su one dostupne

Član 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive:

1. Terminom "informacije o životnoj sredini" označava se svaka informacija u pisanom, vizuelnom, audio, elektronskom ili bilo kom drugom dostupnom obliku, koja se odnosi na:
 - (a) stanje elemenata životne sredine kao što su vazduh i atmosfera, voda, zemljište, pejzaži i prirodni predeli, uključujući močvarna, obalna i pomorska područja, biološku raznovrsnost i njene komponente, uključujući genetski modifikovane organizme kao i međusobnu interakciju ovih elemenata;
 - (b) faktore kao što su materije, energija, buka, radijacija ili otpad, uključujući radioaktivni otpad, emisije, ispuštanja i drugi oblici dospevanja u životnu sredinu koji utiču, ili mogu uticati na elemente životne sredine navedene u tački (a);
 - (c) mere (uključujući administrativne mere) kao što su politika, propisi, planovi, programi, sporazumi o pitanjima u vezi sa životnom sredinom i aktivnosti koje utiču, ili mogu uticati na elemente i faktore navedene u tačkama (a) i (b), kao i mere ili aktivnosti koje su namenjene zaštiti tih elemenata;
 - (d) izveštaje o sprovođenju propisa koji se odnose na zaštitu životne sredine;
 - (e) analizu troškova i koristi i druge ekonomske analize i pretpostavke koje se koriste u okviru mera i aktivnosti navedenih u tački (c); i
 - (f) stanje zdravlja i bezbednost ljudi, uključujući kontaminiranost lanca ishrane, kada je to od značaja, uslove njihovog života, mesta od kulturnog značaja i izgrađene objekate, u meri u kojoj na to utiče ili može uticati stanje elemenata životne sredine navedenih u tački (a) ili, kroz takve elemente, stanje bilo kog od faktora navedenih u tačkama (b) i (c).

2. Terminom "javni organ" označava se:
- (a) javni ili drugi organ javne uprave, uključujući i savetodavna tela, na nacionalnom, regionalnom ili lokalnom nivou;
 - (b) svako pravno ili fizičko lice koje vrši javnu funkciju u skladu sa nacionalnim pravom, uključujući tu i specifične nadležnosti, aktivnosti ili službe koje se odnose na životnu sredinu; i
 - (c) svako fizičko ili pravno lice kome su poverene nadležnosti ili funkcije, ili vršenje javnih službi koje se odnose na životnu sredinu pod kontrolom organa ili lica navedenih u tačkama (a) ili (b).

Države članice mogu predvideti da ova definicija ne obuhvata organe ili institucije kad i u meri u kojoj oni deluju kao sudski ili zakonodavni organi. Ako odredbe njihovih ustava koje važe na dan usvajanja ove Direktive ne predviđaju postupak preispitivanja u smislu člana 6, države članice mogu isključiti te organe i institucije iz definicije.

3. Terminom "informacije koje se nalaze u posedu javnog organa" označavaju se informacije o životnoj sredini koje poseduju, a koje dobiju ili pripreme javni organi.
4. Terminom "informacije koje se čuvaju u ime javnog organa" označavaju se informacije o životnoj sredini koje u fizičkom posedu drži pravno ili fizičko lice u ime javnog organa.
5. Terminom "podnosilac zahteva" označava se svako fizičko ili pravno lice koje traži informacije o životnoj sredini.
6. Terminom "javnost" označava se jedno ili više fizičkih ili pravnih lica, i, u skladu sa nacionalnim zakonima ili praksom, njihova udruženja, organizacije ili grupe.

Član 3.

Pristup informacijama o životnoj sredini na osnovu zahteva

1. Države članice dužne su da obezbede mogućnost da se od javnih organa zahteva, u skladu sa odredbama ove Direktive, da stavljaju na raspolaganje informacije o životnoj sredini koje se nalaze u njihovom posedu, ili koje se u njihovo ime čuvaju, svakom podnosiocu zahteva, i to bez potrebe da podnosilac zahteva navede u čemu je njegov interes za to.
2. Pod uslovima predviđenim u članu 4, i imajući u vidu rokove koje mogu navesti podnosioci zahteva, informacije o životnoj sredini staviće se na raspolaganje podnosiocu zahteva:
 - (a) u najkraćem mogućem roku, a najkasnije u roku od mesec dana nakon prijema zahteva podnosioca od strane javnog organa iz stava 1; ili

- (b) u roku od dva meseca od dana prijema zahteva podnosioca od strane javnog organa ako su obim i složenost informacije takvi da se ne može ispoštovati rok od mesec dana naveden pod (a). U takvim slučajevima, podnosilac zahteva će biti obavešten u najkraćem mogućem roku, a u svakom slučaju pre isteka roka od mesec dana, o produženju i razlozima zbog kojih je do produženja došlo.
3. Ukoliko je zahtev podnosioca formulisan na previše uopšten način, javni organ će u najkraćem mogućem roku, a najkasnije u vremenskom roku utvrđenom u stavu 2 (a), zamoliti podnosioca zahteva da specificira svoj zahtev i pomoći će mu da to učini, na primer pružanjem informacija o korišćenju javnih registara navedenih u stavu 5 (c). Javni organi mogu, ukoliko to smatraju osnovanim, odbiti zahtev u skladu sa članom 4(1)(c).
4. Ukoliko podnosilac zahteva traži od javnog organa da mu informaciju o životnoj sredini stavi na raspolaganje u specifičnoj formi ili formatu (uključujući i formu kopija), javni organ dužan je da mu to omogući, osim ako je:
- (a) takva informacija već na raspolaganju javnosti u nekoj drugoj formi ili formatu, a posebno u skladu sa članom 7, koji je lako dostupan podnosiocu zahteva; ili
 - (b) javnom organu pogodnije da informaciju stavi na raspolaganje u nekoj drugoj formi ili formatu, u kom slučaju je taj organ dužan da saopšti razloge stavljanja informacije na raspolaganje u takvoj formi ili formatu.

Za potrebe ovog stava, javni organi dužni su da ulože sve realne napore kako bi održavali informacije o životnoj sredini koje poseduju ili ih za njih čuvaju drugi u onim formama ili formatima koji se mogu lako reprodukovati i koji su dostupni preko kompjuterskih telekomunikacija ili putem drugih elektronskih sredstava.

Razlozi odbijanja pružanja potpune ili delimične informacije u traženoj formi ili formatu saopštavaju se podnosiocu zahteva u roku navedenom u stavu 2 (a).

5. U cilju primene ovog člana države članice dužne su da obezbede da:
- (a) se od službenika zahteva da podržavaju javnost u traženju pristupa informacijama;
 - (b) spiskovi javnih organa budu javno dostupni; i
 - (c) budu definisani praktični aranžmani za obezbeđivanje korišćenja i sprovođenja prava na pristup informacijama o životnoj sredini, kao što su:
 - određivanje službenika zaduženih za davanje informacija;
 - osnivanje i održavanje prostorija u kojima će se tražene informacije moći proučavati;
 - registri ili spiskovi informacija o životnoj sredini koje su u posedu javnog organa ili informativnih punktova, sa jasnom indikacijom mesta na kojem se takve informacije mogu naći.

Države članice dužne su da obezbede da javni organi na odgovarajući način obavestavaju javnost o pravima koja imaju na osnovu ove Direktive i da u odgovarajućoj meri obezbede informacije, smernice i savete u tu svrhu.

Član 4.

Izuzeci

1. Države članice mogu predvideti da se zahtev za dobijanje informacija o životnoj sredini odbije:
 - (a) ukoliko tražena informacija nije u posedu javnog organa kome je zahtev upućen, ili se ne nalazi kod lica koje raspolaže informacijama u njegovo ime. U takvom slučaju, kada javni organ ima osnova za uverenje da se tražena informacija nalazi u posedu drugog javnog organa, ili u posedu lica koje raspolaže informacijama u njegovo ime, dužan je da u što kraćem roku dostavi ovakav zahtev tom drugom organu i da o tome na pogodan način obavesti podnosioca zahteva ili da obavesti podnosioca zahteva o javnom organu kod koga veruje da je moguće podneti zahtev za traženu informaciju;
 - (b) ako je zahtev očigledno narazuman;
 - (c) ako je zahtev formulisan na previše uopšten način, imajući u vidu član 3 (3);
 - (d) ako se zahtev odnosi na materijal koji je u fazi izrade ili nezavršene dokumente ili podatke;
 - (e) ako se zahtev odnosi na internu prepisku, imajući u vidu javni interes kome se služi obelodanjivanjem takvih informacija.

Ukoliko se zahtev odbije na osnovu toga što se odnosi na materijal koji se nalazi u fazi izrade, javni organ je dužan da navede naziv organa koji priprema materijal, kao i procenjeno vreme potrebno za njegovo dovršavanje.
2. Države članice mogu predvideti da se zahtev za dobijanje informacije o životnoj sredini odbije ukoliko bi obelodanjivanje takve informacije štetno uticalo na:
 - (a) poverljivost postupaka javnih organa, ukoliko se takva poverljivost zahteva zakonom;
 - (b) međunarodne odnose, javnu bezbednost ili nacionalnu odbranu;
 - (c) način delovanja pravosuđa, mogućnost bilo kog lica da dobije pravično suđenje ili na sposobnosti javnog organa da sprovodi istragu po krivičnom ili disciplinskom postupku;
 - (d) poverljivost komercijalnih ili industrijskih informacija, ukoliko je takva poverljivosti predviđena nacionalnim pravom ili pravom Zajednice kako bi se zaštitio neki opravdani ekonomski interes, uključujući javni interes za očuvanjem statističke poverljivosti i poreske tajnosti;

- (e) prava intelektualne svojine;
- (f) poverljivost ličnih podataka i/ili podataka koji se odnose na fizičko lice ukoliko to lice nije pristalo na obelodanjivanje informacija u javnosti kada je takva poverljivost predviđena nacionalnim pravom ili pravom Zajednice;
- (g) interese ili zaštitu bilo kog lica koje je dobrovoljno dostavilo tražene informacije bez zakonske obaveze da to učini, osim ako je to lice pristalo na objavljivanje predmetnih informacija;
- (h) zaštitu životne sredine na koju se odnose tražene informacije, kao što su lokaliteti i retke vrste.

Osnovi za odbijanje navedeni u st. 1. i 2. tumačiće se na restriktivan način, imajući u vidu, u svakom konkretnom slučaju, javni interes kome bi obelodanjivanje služilo. U svakom pojedinom slučaju javni interes kome bi obelodanjivanje služilo odmerava se u odnosu na interes kome bi se služilo odbijanjem. Države članice ne mogu, na osnovu st. 2 (a), (d), (f), (g) i (h), predvideti da zahtev bude odbijen ukoliko se odnosi na informacije o emisijama u životnu sredinu.

U tim okvirima, a u svrhe primene tačke (f), države članice dužne su da obezbede poštovanje uslova predviđenih Direktivom 95/46/EC Evropskog parlamenta i Saveta od 24. oktobra 1995. godine o zaštiti pojedinaca u pogledu obrade ličnih podataka i slobodnog kretanja ovakvih podataka.⁶

3. Ukoliko država članica predvidi izuzetke, ona može da sačini javno dostupni spisak kriterijuma na osnovu kojih predmetni organ može da odluči kako da obradi zahtev.
4. Informacije o životnoj sredini koje su u posedu javnog organa, ili koje se u njegovo ime poseduju, a koje je tražio neki podnosilac zahteva, staviće se na raspolaganje delimično kada je od traženih informacija moguće odvojiti bilo koji deo informacija predviđenih u st. 1 (d) i (e) ili 2. od ostalih informacija koje se traže.
5. O odbijanju da se stavi na raspolaganje celokupna ili samo deo tražene informacije podnosilac zahteva se obaveštava pismenim ili elektronskim putem, ako je zahtev podnet u pismenoj formi ili ako podnosilac zahteva to traži i to u roku predviđenom u članu 3 (2) (a) ili (b), već prema konkretnom slučaju. U ovakvom obaveštenju obavezno se navode razlozi odbijanja, uključujući i informaciju o postupku revizije predviđenom u članu 6.

⁶ OJ L 281, 23.11.1995, str. 31.

Član 5.

Naknade

1. Pristup svim javnim registrima ili spiskovima koji su sačinjeni i održavaju se na način predviđen članom 3 (5), kao i provera traženih informacija na licu mesta, besplatni su.
2. Javni organi mogu naplaćivati naknadu za usluge pružanja informacija o životnoj sredini, ali cena ovakvih usluga neće premašivati razuman iznos.
3. Ukoliko se naplata propiše, javni organi dužni su da objave i stave na uvid podnosiocima zahteva cenovnik ovakvih usluga, kao i informacije o okolnostima pod kojima se usluge naplaćuju ili ne naplaćuju.

Član 6.

Pravo na pravnu zaštitu

1. Države članice dužne su da obezbede da svaki podnosilac zahteva koji smatra da je njegov zahtev za dobijanje informacija ignorisan, nepravedno odbijen (bilo u celosti ili delimično), zatim da je na njega odgovoreno na neadekvatan način, ili na neki drugi način koji nije u skladu sa odredbama čl. 3, 4. ili 5, ima mogućnost da pokrene postupak u kome činjenja ili nečinjenja odgovarajućeg javnog organa može razmatrati taj ili drugi javni organ ili ih može ispitati u upravnom postupku nezavisni ili nepristrasni organ osnovan u skladu sa zakonom. Svi takvi postupci moraju biti ekspeditivni i moraju biti ili besplatni ili im cena ne sme biti visoka.
2. Pored postupka preispitivanja predviđenog stavom 1, države članice dužne su da obezbede da podnosilac zahteva može koristiti postupak po kome se činjenja ili nečinjenja odgovarajućeg javnog organa mogu ponovo razmatrati pred sudom ili nekim drugim nezavisnim ili nepristrasnim organom osnovanim u skladu sa zakonom, čije odluke mogu biti konačne. Osim toga, države članice mogu predvideti da treća lica povređena širenjem informacija mogu takođe imati mogućnost pribegavanja sudskom postupku.
3. Konačna odluka iz stava 2. će biti obavezujuća za javni organ koji poseduje informaciju. Razlozi će biti formulisani u pismenoj formi, obavezno bar tamo gde je pristup informacijama odbijen u skladu sa ovim članom.

Član 7.

Širenje informacija koje se odnose na životnu sredinu

1. Države članice dužne su da preduzmu potrebne mere da bi javni organi obezbedili organizovanje informacija o životnoj sredini koje su od značaja za njihovo funkcionisanje i koje poseduju oni sami ili ih drugi poseduju u njihovo ime, imajući u vidu potrebu njihovog aktivnog i sistematskog širenja u javnosti, a posebno putem dostupne kompjuterske telekomunikacione i/ili elektronske tehnologije.

Informacije koje moraju biti dostupne uz pomoć kompjuterske telekomunikacije i/ili elektronske tehnologije ne moraju obuhvatati i informacije koje su prikupljene pre stupanja ove Direktive na snagu, osim ako one nisu od ranije dostupne u elektronskoj formi.

Države članice će obezbediti da informacije o životnoj sredini postanu postepeno dostupne u vidu elektronskih baza podataka koje će biti lako dostupne javnosti putem javnih telekomunikacionih mreža.

2. Informacije koje treba učiniti dostupnim i širiti moraju se ažurirati i obuhvatitiće najmanje sledeće:

- (a) tekstove međunarodnih ugovora, konvencija ili sporazuma, kao i tekstove nacionalnog, regionalnog, lokalnog ili zakonskih propisa Zajednice, koji se odnose na životnu sredinu ili se na nju pozivaju;
- (b) politiku, planove i programe koji se odnose na životnu sredinu;
- (c) izveštaje o napretku ostvarenom na sprovođenju stavki navedenih u tačkama (a) i (b) kada su ih javni organi pripremili ili ih čuvaju u elektronskoj formi;
- (d) izveštaje o stanju životne sredine na koje se upućuje u stavu 3;
- (e) podatke ili kratke rezimee podataka koji se dobijaju na osnovu monitoringa aktivnosti koje utiču ili mogu uticati na životnu sredinu;
- (f) ovlašćenja koja značajno utiču na životnu sredinu i sporazume koji se tiču životne sredine ili navođenje mesta na kojima se takve informacije mogu tražiti ili naći u smislu člana 3;
- (g) studije uticaja na životnu sredinu i procene rizika koje se odnose na elemente životne sredine navedene u članu 2 (1) (a) ili navođenje mesta na kojima se takve informacije mogu tražiti ili naći u smislu člana 3.

3. Ne dirajući ni u jednu specifičnu obavezu izveštavanja predviđenu propisima Zajednice, države članice su dužne da preduzmu mere koje su potrebne da se nacionalni, regionalni ili lokalni izveštaji (već prema datom slučaju) o stanju životne sredine objavljuju u redovnim intervalima koji ne mogu biti duži od četiri godine. Ovakvi izveštaji moraju sadržati informacije o kvalitetu životne sredine kao i o pritiscima kojima je ta sredina izložena.

4. Ne dirajući ni u jednu specifičnu obavezu predviđenu propisima Zajednice, države članice su dužne da preduzmu potrebne mere da se, u slučaju neposredne pretnje po zdravlje ljudi ili životnu sredinu, bez obzira na to da li je pretnja prouzrokovana ljudskom aktivnošću ili je posledica prirodnih faktora, odmah i bez ikakvog odlaganja obelodane sve informacije koje su u posedu javnih organa ili se čuvaju u njihovo ime, čime bi se omogućilo javnosti potencijalno izloženoj pomenutoj pretnji, da preduzme mere u cilju sprečavanja ili ublažavanja štete do koje bi zbog ovakve pretnje moglo da dođe.

5. Izuzeci navedeni u članu 4 (1) i (2) mogu se primeniti u odnosu na obaveze propisane ovim članom.

6. Države članice mogu ispuniti zahtev naveden u ovom članu stvaranjem veza sa site-ovima na Internetu na kojima se te informacije mogu naći.

Član 8.

Kvalitet informacija o životnoj sredini

1. Države članice su dužne da, u okviru svojih nadležnosti, obezbede da sve informacije koje su sačinile ili koje su sačinjene u njihovo ime budu ažurne, tačne i uporedive
2. Javni organi su dužni da, ako se to od njih zahteva, odgovore na zahtev za informacijama u skladu sa članom 2 (1) (b) izveštavajući podnosioca zahteva o mestu na kome se mogu naći, ako su dostupne, informacije o postupcima merenja, uključujući i metode analize, uzorkovanja i prethodne obrade uzoraka koji su korišćeni u sačinjavanju informacija ili navodeći standardizovane postupke koji su korišćeni.

Član 9.

Postupak revizije

1. Najkasnije do⁷, države članice dužne su da usvoje izveštaj o iskustvima stečenim u primeni ove Direktive.
One su dužne da ove svoje izveštaje dostave Komisiji najkasnije do⁸.
Najkasnije do⁹, Komisija je dužna da dostavi državama članicama vodič u kome je jasno utvrđen način na koji želi da joj države članice podnose izveštaj
2. U svetlosti iskustva i imajući u vidu razvoj kompjutersko-telekomunikacionih i/ili elektronskih tehnologija, Komisija je dužna da podnese izveštaj Evropskom parlamentu Savetu, zajedno sa predlogom za eventualnu reviziju koju smatra celishodnom.

Član 10.

Primena

Države članice dužne su da donesu propise i upravne odredbe potrebne za sprovođenje ove Direktive najkasnije do¹⁰. O tome su dužne da odmah obaveste Komisiju.

⁷ Šest godina od dana stupanja ove Direktive na snagu.

⁸ Šest godina i šest meseci od dana stupanja ove Direktive na snagu.

⁹ Godinu dana od stupanja ove Direktive na snagu.

¹⁰ Godinu dana od dana stupanja ove Direktive na snagu.

DIREKTIVA EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVETA 2003/4/EC OD 28. JANUARA 2003. GODINE O
JAVNOM PRISTUPU INFORMACIJAMA O ŽIVOTNOJ SREDINI I UKIDANJU DIREKTIVE SAVETA 90/313/EEC

Kada države članice usvoje ovakve mere, u njihov tekst mora se uneti klauzula upućivanju na ovu Direktivu, ili će se takva klauzula navesti prilikom objavljivanja tih propisa u službenom glasilu. Države članice određuju način na koji se o upućivanje ima sprovesti.

Član 11.

Prestanak važnosti

Direktiva 90/313/EEC ovim prestaje da važi dana¹¹.

Upućivanja na Direktivu koja je prestala da važi smatraju se kao upućivanja na ovu Direktivu i tumačiće se u skladu sa korelacionom tabelom u Aneksu.

Član 12.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu na dan njenog objavljivanja u Službenom listu Evropskih zajednica.

Član 13.

Adresati

Ova Direktiva dostavljena je državama članicama.

Doneto u Briselu,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Savet
Predsed

¹¹ Godinu dana od dana stupanja ove Direktive na snagu.